

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ

ÚSTŘEDNÍ KOMISE PRO OCHRANU ZVÍŘAT

odborný poradní orgán ministra zemědělství

Těšnov 17, 117 05 Praha 1
<http://www.oz.mze.cz/>
ukoz@mze.cz
3. července 2017

VYJÁDRĚNÍ ÚSTŘEDNÍ KOMISE PRO OCHRANU ZVÍŘAT K PŘEPRAVĚ HOSPODÁŘSKÝCH ZVÍŘAT NA DLOUHÉ VZDÁLENOSTI

Ústřední komisi pro ochranu zvířat zřizuje podle § 21 odst. 1 zákona č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon na ochranu zvířat“), ministr zemědělství jako svůj odborný poradní orgán na úseku ochrany zvířat, a to k plnění úkolů uvedených v § 20 odst. 1 tohoto zákona. V souladu s touto svojí funkcí přijala ÚKOZ toto vyjádření k přepravě hospodářských zvířat na dlouhé vzdálenosti.

Ústřední komise pro ochranu zvířat (dále jen „ÚKOZ“) dlouhodobě podporuje obecné principy minimalizace rizik narušování životní pohody hospodářských zvířat způsobené jejich přepravou, což v praxi znamená **chovat zvířata co nejbliže k místu, kde se narodila, a porazit je co nejbliže k místu chovu.**

Je dostatečně vědecky prokázáno, že přeprava je pro hospodářská zvířata stresující a riziko utrpení se úměrně zvyšuje s délkou cesty. Za hraniční dobu, kdy se toto riziko výrazně zvyšuje, se obecně považuje doba 8 hodin. Tyto vědecké poznatky reflektují právní předpisy EU přímo použitelné v ČR: **Nařízení Rady (ES) č. 1/2005** ze dne 22. prosince 2004 o ochraně zvířat během přepravy a souvisejících činností a o změně směrnic 64/432/EHS a 93/119/ES a nařízení (ES) č. 1255/97 (dále jen „NR 1/2005“) a **Rozsudek Soudního dvora** (pátého senátu) ze dne 23. dubna 2015 (žádost o rozhodnutí o předběžné otázce Bayerischer Verwaltungsgerichtshof - Německo) - Zuchtvieh-Export GmbH v. Stadt Kempte (věc C-424/13), které požaduje, aby evropský právní předpis pro ochranu zvířat při přepravě zvířat (NR 1/2005) platil i na cestách mimo území EU až do vykládky zvířat v cíli cesty. Navíc v ČR platí již od roku 2008 osmihodinový limit pro vnitrostátní přepravu hospodářských zvířat na jatka. Toto pravidlo navrhla do zákona na ochranu zvířat právě ÚKOZ.

Ani zpřísnění legislativy nevedlo ke snížení množství hospodářských zvířat přepravovaných každoročně v rámci EU i mimo EU. Každoročně se takto přepravuje přibližně 37 milionů kusů skotu, prasat, ovcí, koz a koňovitých a 1 miliarda kusů drůbeže. Pokud jde o ČR, v posledních letech výrazně stoupl počet zvířat (zejména skotu na jatka a na další výkrm) vyváženého z ČR do Turecka. V loňském roce počet vzrostl na rekordních 76 283 ks. Zvířata přepravená do Turecka a některých dalších zemí mimo EU jsou navíc často porážena bez omráčení na špatně vybavených jatcích nekvalifikovaným personálem, což by na území EU bylo v rozporu s platnou legislativou. Výsledkem je značné utrpení zvířat.

Ačkoli čistě z hlediska ekonomického je tento zahraniční obchod považován za přínosný, pokládá ÚKOZ za nutné, aby byly v rámci výše zmíněné přepravy dodržovány všechny standardy

pohody a ochrany zvířat, které jsou platné na území Evropské unie. V případě přepravy v rámci a především mimo území EU je nutné vyhnout se zejména těmto jevům:

- nerealistické plány cest,
- chybějící podpisy na dokumentech,
- přeplňování kamionů,
- překračování maximální povolené délky cest,
- nevhodné přepážky oddělující skupiny zvířat ve vozidlech,
- závady na systémech napájení a ventilace,
- nedostatečné zásoby vody a krmiva na vozidlech ,
- nedostatečná nebo silně znečištěná podestýlka,
- přeprava zvířat nezpůsobilých k přepravě,
- neposkytnutí veterinární péče zraněným, nemocným či vyčerpaným zvířatům.

Aby se zabránilo případům špatného zacházení se zvířaty a jejich týrání, je podle názoru ÚKOZ nutné důsledně koordinovat činnost kontrolních orgánů v zemích původu, zemích tranzitních a především v zemi konečné destinace převážených zvířat. Za případná porušení platné legislativy a zjištěné případy týrání zvířat by měly být uděleny exemplární peněžní či jiné sankce včetně případného zákazu činnosti.

S nastupující letní sezónou, kdy se míra rizika utrpení zvířat při přepravě výrazně zvyšuje vlivem vysokých teplot, ÚKOZ apeluje na všechny zúčastněné strany, tedy chovatele zvířat, obchodní a přepravní společnosti a kompetentní státní úřady, aby:

- omezily přepravu zvířat na dlouhé vzdálenosti a zvířata nepřepřavovaly, pokud lze předpokládat, že teplota vzduchu v jakékoli části cesty dosáhne 30 °C,
- zajistily zavedení a vymáhání NR 1/2005 a závazného rozsudku Evropského soudního dvora při přepravě po souši i po moři,
- v součinnosti s kompetentními orgány EU zajistily, aby všechna pravidla se zvířaty byla doprovázena kompetentním státním dozorem,
- v součinnosti s kompetentními orgány EU zavedly regulační systém (jaký již funguje v odvětví australské přepravy živých zvířat), který učiní evropské exportní firmy právně zodpovědnými kompetentnímu orgánu v každém členském státu EU za zajištění mezinárodních standardů pro welfare zvířat v importujících zemích. Tento systém by měl umožnit monitorování pohybu zvířat od místa nakládky až po porážku.

Všechna výše uvedená opatření by mohla závažnou situaci v oblasti přepravy zvířat zlepšit, ÚKOZ však konstatuje, že z hlediska životní pohody zvířat je systémovým řešením těchto problémů **nahrazení přepravy živých zvířat na jatka a další výkrm přepravou jatečně opracovaných těl a živočišných produktů.**

ÚKOZ doporučuje Ministerstvu zemědělství, aby vhodným způsobem zavedlo podporu porážky a zpracování jatečných zvířat z českých chovů na území ČR.

MVDr. Pavel Bohatec
předseda Ústřední komise pro ochranu zvířat